

Schoolplan 2017-2021

Inhoud

1.	Algemene schoolgegevens	4
2.	Profiel van de school	5
2.1	Het Felisenum.....	5
2.2	Missie.....	5
2.3	Visie	5
2.4	Profiel	6
2.5	Strategie	6
2.6	Het proces	7
3.	Onderwijs	9
3.1	Aanname, determinatie en doorstroom	9
3.2	Pedagogisch klimaat.....	9
3.3	Didactisch handelen	10
3.4	Onderwijsdoelen en opbouw van het aanbod	11
3.5	Onderwijstijd	12
3.6	Onderbouw.....	13
3.7	Bovenbouw.....	13
3.8	Burgerschap.....	14
3.9	Internationalisering	15
3.10	Ambitie onderwijskundig beleid.....	16
4.	Kwaliteitsbeleid	17
4.1	Visie op kwaliteit	17
4.2	Kwaliteit van het onderwijs.....	18
4.3	Kwaliteit van de organisatie	18
5.	Organisatie	20
5.1	Organisatiestructuur	20
5.2	Rector	20
5.3	Conrector.....	21
5.4	Leerjaarcoördinatoren.....	21
5.5	Vaksecties	21
5.6	Leerlingbegeleiding	22
5.7	Mentoren.....	23
5.8	Decaan.....	23
5.9	Individuele leerlingenzorg	23
5.10	Samenwerkingsverband	24
5.11	Communicatie	24

6.	Personeelsbeleid	25
6.1	Visie	25
6.2	OSZG beleid	25
6.3	Huidige situatie.....	25
6.4	Gesprekscyclus	26
6.5	Professionalisering	26
6.6	Nieuwe medewerkers	26
6.7	Loopbaanbeleid en functiemix.....	27
7.	Middelen	28
7.1	Gebouw	28
7.2	ICT in het onderwijs.....	28
7.3	Schoolveiligheid.....	29
8.	Samenvatting en vervolg.....	30
8.1	Leerlingenaantal.....	30
8.2.	Identiteit en Imago	30
8.3	Pedagogisch-didactische onderwijsvernieuwing	30
8.4	Vitaliteit van de organisatie.....	31
8.5	Vervolg.....	32

1. Algemene schoolgegevens

- Het Gymnasium Felisenum is een openbaar categoriaal gymnasium en is gevestigd op één locatie in Velsen-Zuid, op loopafstand van het NS-station Driehuis en de bushalte van Connexion.

Gymnasium Felisenum
Van Hogendorpstraat 2
1981 EE Velsen-Zuid
Tel. 0255-545710
E-mail: info@felisenum.nl
Homepage: www.felisenum.nl

- Het Bevoegd Gezag ligt bij:
Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia
Postbus 5233
2000 CE Haarlem
Tel. 023-5517147
E-mail: info@oszg.nl
Homepage: www.oszg.nl

Onder dit bevoegd gezag vallen nog vijf andere categoriale gymnasia in Amsterdam (2), Haarlem, Heeswijk-Dinther en 's-Hertogenbosch.

- De schoolleiding bestaat uit:
Drs. M. Kemper, rector
Mw. drs. I. Kallenbach, conrector

Daarnaast zijn er drie leerjaarcoördinatoren:
Mw. drs. M. Tegelaar, klas 1 en 2
M.R. de Boorder, klas 3 en 4
Mw. drs. R.H. van den Berg, klas 5 en 6, tevens secretaris van het eindexamen

- Het aantal leerlingen in 2016-2017 bedraagt 645 (teldatum 1-10-2016).
Het aantal docenten in 2016-2017 bedraagt 59 (teldatum 1-10-2016).
Het aantal onderwijsondersteunende medewerkers in 2016-2017 bedraagt 15 (teldatum 1-10-2016).
- Het Gymnasium Felisenum heeft een sterke regionale functie met, naast de gemeente Velsen (Ijmuiden, Santpoort, Velsen-Noord en -Zuid, Velsbroek, Driehuis) als kerngebied, leerlingen uit Beverwijk en Heemskerk ten noorden van het Noordzeekanaal, en uit Spaarndam, Haarlem-Noord en Bloemendaal in het zuiden. Het aantal leerlingen is redelijk stabiel.

2. Profiel van de school

2.1 Het Felisenum

Het Gymnasium Felisenum, van oorsprong een gemeentelijk gymnasium, maakt deel uit van de Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG), waarin ook het Amsterdamse Barlaeus Gymnasium en Vossius Gymnasium zijn ondergebracht, evenals het Stedelijke Gymnasium Haarlem, het Stedelijk Gymnasium 's Hertogenbosch en het Gymnasium Bernrode te Heeswijk-Dinther. De school is vanaf haar ontstaan in 1949 gehuisvest aan de Van Hogendorpstraat te Velsen-Zuid in een omgeving van fraaie landgoederen, parken en sportvelden. De school is recentelijk uitgebreid met een nieuwe vleugel en aula.

De school is aangesloten bij de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium, de overkoepelende samenwerkingsorganisatie van alle zelfstandige gymnasia in Nederland.

Het Gymnasium Felisenum is een categoriaal gymnasium. De school heeft een sterke regionale functie met, naast de gemeente Velsen (IJmuiden, Velsen-Noord en -Zuid, Driehuis, Santpoort, Velsersbroek) als kerngebied, leerlingen uit Beverwijk, Wijk aan Zee en Heemskerk ten noorden van het Noordzeekanaal, en uit Spaarndam, Haarlem-Noord en Bloemendaal aan de zuidkant. Het Gymnasium Felisenum telt naar verwachting per 1 augustus 2017, 635 leerlingen en 70 medewerkers, onder wie 55 docenten. De prognoses voor het Gymnasium Felisenum voorzien de komende vijf tot tien jaar een stabilisatie van de instroom op circa 100 leerlingen per jaar en een totaal leerlingenaantal van circa 600. Voor de periode daarna wordt, als gevolg van de demografische ontwikkeling in de regio, een daling geprognosticeerd.

2.2 Missie

De missie van het Gymnasium Felisenum is al zijn leerlingen divers en inspirerend onderwijs te bieden, niet alleen gericht op de wettelijk vastgestelde schoolvakken, maar tevens op brede culturele vorming, historisch besef, technisch inzicht en een (voor)wetenschappelijke attitude. Dit onderwijs moet uitmonden in het gymnasiumdiploma dat de leerling formeel toegang geeft tot het hoger onderwijs, maar bovendien garant staat voor een brede algemene ontwikkeling, culturele belangstelling, talig bewustzijn en een positieve, maar kritische houding, die de leerling geschikt maakt voor het volgen van wetenschappelijk onderwijs. De school wil toegankelijk zijn voor alle leerlingen met een vwo-advies die belangstelling hebben voor gymnasiale vorming, ongeacht hun sociale, etnische of levensbeschouwelijke achtergrond. De school wil daarbij een aangename en inspirerende werkomgeving zijn voor al haar medewerkers en leerlingen, ruimte bieden voor verschillen en diversiteit en een op elkaar betrokken, verantwoordelijke gemeenschap vormen.

2.3 Visie

De school geeft invulling aan deze missie door uitdagend en aansprekend onderwijs te bieden aan leerlingen, gericht op het bieden van kansen. Daarbij staan een nauwe samenwerking en een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de leerlingen, de ouders en de school centraal. Leerlingen worden op het Gymnasium Felisenum gezien als 'volwassenen in wording'. Door leerlingen van ervaringen te voorzien die zich in hun zone van naaste ontwikkeling bevinden, wordt hun individueel leervermogen gestimuleerd en bevorderd. Daardoor krijgen leerlingen de kans zich te ontwikkelen tot autonome individuen en onderzoekende, kritische en maatschappelijk en milieu bewuste burgers.

Daarbij biedt de kleinschaligheid van de school een leergemeenschap met een menselijke maat, die opleidt tot beschaving in brede zin door leerlingen te laten ervaren hoe het is om lerend te leven, waarbij het om meer gaat dan alleen de vakken.

2.4 Profiel

Om vorm en inhoud te geven aan de missie en visie werkt de school continu aan de ontwikkeling van de volgende aspecten.

1. De school biedt intellectueel uitdagend onderwijs, waarbij docenten en leerlingen worden gestimuleerd zelf na te denken en initiatief te tonen. De motivatie van leerlingen is onder andere het gevolg van het onderwijs dat wij hen bieden.
2. Docenten beschikken over gedegen vakkennis en vakbekwaamheid en geven uitdagend en inspirerend les. Samenwerking binnen de vaksectie is leidend voor de vormgeving en ontwikkeling van het onderwijs.
3. Het onderwijs op het Gymnasium Felisenum is gericht op het bieden van kansen. Kansen voor excellente leerlingen die behoefte hebben aan extra uitdaging, maar ook kansen voor leerlingen die zich extra moeten inzetten om een gymnasiumdiploma te behalen. Daarmee streeft het Gymnasium Felisenum naar toegankelijk onderwijs voor alle leerlingen die een gymnasiumdiploma wensen te behalen.
4. Aandacht, steun en vertrouwen van de docenten en het onderwijs ondersteunend personeel zijn voor leerlingen essentieel om zich te ontwikkelen tot volwaardige autonome burgers.

2.5 Strategie

Tijdens een tweetal bijeenkomsten met een deel van het personeel is een SWOT-analyse opgesteld. Deze dient als basis voor de keuzes en prioritering in de beleidsontwikkeling van de school.

Kansen

Inzet van ICT in het onderwijs
Verbetering aansluiting en vervolgonderwijs
Verbetering verantwoording naar buiten
Het uitdragen van het onderscheidend vermogen van de school
School als een intellectuele leergemeenschap
Meer uit leerlingen halen.

Bedreigingen

Demografische ontwikkelingen in de regio
Krimp leidt tot gebrek aan financiële ruimte
Sterke concurrentie in directe nabijheid
Arbeidsaanbod van goed opgeleide docenten is beperkt
Imago van elitaire school

Sterkte

Kleinschalig en persoonlijk
Betrokkenheid van leerlingen en docenten
Kwaliteit van de docenten
Professionele ruimte van docenten
Groot aantal activiteiten dat georganiseerd wordt voor leerlingen

Zwakte

Naamsbekendheid van de school in de regio
Vernieuwing in didactisch en pedagogische aanpak
Hoge uitstroom van leerlingen in de onderbouw
Onderlinge samenwerking
PR en werving

2.6 Het proces

Het voorliggende schoolplan is tot stand gekomen tijdens diverse bijeenkomsten met een voorbereidingsgroep en het voltallige team van medewerkers. Uitgangspunt voor het schrijven van dit schoolplan was het vorige schoolplan. Geconstateerd moet worden dat het vorige schoolplan vooral beschrijvend van aard was. Met dit schoolplan wordt beoogd nieuwe ambitieuze doelstellingen voor de komende planperiode te formuleren en daarmee de richting voor de verdere ontwikkeling van de school vast te stellen. Aan de hand van de SWOT zijn kernthema's benoemd die zijn gepresenteerd aan alle medewerkers en vervolgens zijn vastgesteld.

De volgende kernthema's werden benoemd.

1. Leerlingenaantal
  - a. Aandacht voor instroom nieuwe leerlingen
  - b. Vermindering uitstroom in onderbouw en bovenbouw
  - c. Aandacht voor zittenblijvers
2. Identiteit en imago
  - a. Missie en visie
  - b. Ontwikkeling relatie met de omgeving
  - c. Gezicht naar buiten, oudertevredenheid en leerlingtevredenheid
3. Pedagogisch-didactische onderwijsvernieuwing
  - a. Het beste uit onze leerlingen halen
  - b. Ontwikkelen Felisenum-breed onderwijsconcept
  - c. Gebruik van maatwerk en verkennen nieuwe vormen van leren
  - d. Gebruik van technologie
4. Vitaliteit van de organisatie
  - a. Het curriculum in onderlinge samenhang
  - b. Ontwikkeling professionaliteit van schoolleiding en personeel en verdere ontwikkeling van personeelsbeleid
  - c. Kwaliteit van de samenwerking
  - d. Kwaliteit van de interne bedrijfsvoering

Met elk van de kernthema's is een themagroep aan het werk gegaan om de ambities voor dat thema op te stellen. Deze ambities zijn wederom aan alle medewerkers gepresenteerd en van aanvullingen voorzien. Vervolgens zijn de bijgestelde ambities gebruikt als uitgangspunt bij het schrijven van dit schoolplan.

3. Onderwijs

Het Gymnasium Felisenum is zowel klassiek als modern in zijn benadering. Klassiek in de belangrijke positie van Latijn en Grieks in het curriculum, klassiek in de nadruk op het belang van kennis en van algemene en culturele ontwikkeling en klassiek in het belang van contactonderwijs aan groepen (klassikaal onderwijs) met aandacht voor de sociale vorming van leerlingen. Tegelijkertijd echter modern in de inhoud van het onderwijs en de verwevenheid van de onderwijsinhoud met de maatschappij, modern in de toepassing van individueel gerichte en ICT-gemedieerde onderwijsvormen, modern in de aandacht voor zelfontplooiing van de individuele leerling.

3.1 Aannee, determinatie en doorstroom

Met ingang van het schooljaar 2015-2016 is het advies van de basisschool bindend geworden bij de toelating van leerlingen. Leerlingen met een vwo-advies zijn zonder meer toelaatbaar. Bij leerlingen met een havo/vwo advies wordt contact gezocht met de basisschool. De score van de eindtoets ontvangen we pas na afronding van de toelatingsprocedure. De contacten met de toeleverende basisscholen zijn goed te noemen, een warme overdracht tussen primair onderwijs en voortgezet onderwijs zorgt in het algemeen voor een goede aansluiting. Een actieve terugkoppeling van de leerresultaten van de leerlingen aan de toeleverende basisscholen kan wellicht bijdragen aan een verdere optimalisering van de aansluiting.

De uitstroom in de onderbouw is op gymnasia in het algemeen een punt van aandacht en zorg. Vaak betreft het leerlingen die op grond van de aannamegegevens niet zouden hoeven uitstromen. De determinatie in het eerste leerjaar moet dusdanig zijn dat uitval in hogere leerjaren significant lager wordt dan nu het geval is. Naast de normen van de inspectie is het maatschappelijk onwenselijk dat leerlingen tussentijds de school verlaten. In de praktijk blijkt dat leerlingen in de derde en vierde klas een hoger risico hebben om tussentijds uit te stromen. Met een eerste experiment met een lente- en zomerschool en een proef met zogenaamde 'bonusuren' beoogt de school de doorstroom te verbeteren.

Ambitie

- Verder terugdringen van de kans op tussentijdse uitstroom van leerlingen.
- Investeren in een actieve terugkoppeling van de leeropbrengsten van leerlingen aan toeleverende basisscholen.

3.2 Pedagogisch klimaat

Het Gymnasium Felisenum hecht aan een veilig schoolklimaat, waarin leerlingen en personeelsleden als individu gekend worden. De omvang van de school biedt daartoe de gelegenheid, omdat nog steeds een sfeer van kleinschaligheid kan worden gecreëerd. Verder zijn verschillende functies ingesteld en beleidslijnen geïmplementeerd om een veilig schoolklimaat te waarborgen. Het gaat daarbij vooral om: het mentoraat van iedere klas, het decanaat, de leerjaarcoördinatoren, de zorgstructuur, samenwerking met lokale instituties op het gebied van veiligheid en adequate vormen van toezicht. Door de kleinschaligheid van de school is de sociale samenhang binnen de school groot.

De doelstelling van het mentoraat is drieledig: het onderhouden van persoonlijk contact met de individuele leerling en de ouders, het bevorderen van een hecht sociaal klimaat binnen een klas en het aanleren van studievaardigheden (het 'leren leren'). De mentor signaleert problemen en bespreekt die met de leerling, de klas, de ouders en collega-docenten of andere functionarissen

binnen school, al naar gelang de aard van de problemen. De ervaring leert dat het volgen van een gymnasiumopleiding veel van leerlingen vraagt en dat het maken van keuzes op het gebied van bijbaantjes en dergelijke noodzakelijk is. De zorgdocenten en leerjaarcoördinatoren komen in beeld wanneer de problematiek ernstiger van aard is. Het team van zorgdocenten wordt aangevoerd door de zorgcoördinator. Daarbij zijn zorgdocenten uitsluitend bij problemen op het niveau van de individuele leerling betrokken. Leerjaarcoördinatoren komen ook in beeld wanneer een klas niet goed functioneert of wanneer zich binnen een klas conflicten voordoen en dergelijke.

De decaan heeft een rol in het bevorderen van een optimale ontplooiing van de leerling, waarin de stappen van het kiezen van een profiel en keuzevakken aan het eind van de onderbouw en het kiezen van een vervolgstudie aan het eind van de bovenbouw van belang zijn. Daartoe organiseert de decaan activiteiten op het niveau van een leerjaar, de klas en de individuele leerling. Op jaarlaag- en klasniveau gaat het om voorlichtingsactiviteiten, waarbij in toenemende mate ook activiteiten waarin leerlingen zelf actief participeren worden opgenomen. Belangrijke activiteiten zijn de jaarlijkse voorlichtingsavond voor derdeklassers en hun ouders over de profielkeuze. Daarnaast organiseert de school een jaarlijkse studie- en beroepenavond voor de leerlingen van de derde tot en met de zesde klas en hun ouders, waarbij vaak een beroep wordt gedaan op oud-leerlingen. Leerlingen van klas 5 worden in de gelegenheid gesteld open dagen van universiteiten te bezoeken. Op individueel niveau houdt de decaan gesprekken met leerlingen waarin het keuzeproces wordt begeleid, door met de leerling niet alleen de mogelijkheden en onmogelijkheden na te gaan, maar ook de motivatie voor een bepaalde keuze helder te krijgen.

3.3 Didactisch handelen

Het Gymnasium Felisenum staat voor onderwijs dat gericht is op kennis, vaardigheden en attitudes en wil daarmee het beste uit alle leerlingen halen. Daarbij past de toepassing van een scala aan werkvormen, vaak klassikaal, maar vaak ook individueel of in kleine groepen. De opleiding beoogt leerlingen te leiden naar zelfstandig studeren, zoals dat op universiteiten van hen gevraagd wordt. Leerlingen in het VO zijn echter nog niet zelfstandig, zodat bij alle onderwijsactiviteiten docentbegeleiding, in welke vorm dan ook, van belang is. In deze visie is noch alleen het resultaat zaligmakend, noch alleen het proces; beide vormen essentiële elementen van het leren en beide kunnen derhalve een rol spelen in de beoordeling van de leerling.

Het Felisenum streeft ernaar een school te zijn waar leerlingen met verschillende leerstijlen en leersnelheden vrijheid en tijd krijgen voor een individuele aanpak op basis van een planmatige aanpak. In dit opzicht is een continue reflectie op het leerproces door leerlingen en docenten van wezenlijk belang. Daartoe is het essentieel dat leerlingen al vroeg in hun schoolloopbaan leren plannen en zich eigenaar voelen van het studieproces. Het volgen van een gymnasiumopleiding vraagt dat de school in het leven van de leerling prioriteit krijgt. De school vraagt hier in samenspraak met de ouders aandacht voor.

Voor elk vak worden studiewijzers opgesteld. Dit komt de flexibiliteit voor individuele leerlingen ten goede. Daarnaast streeft de school ernaar naast klassikale instructie meer activerende didactiek in te zetten tijdens de lessen.

Ambitie

- Docenten geven gericht feedback aan leerlingen over succesvolle leerstrategieën en richten hun onderwijs dusdanig in dat het leerlingen stimuleert te reflecteren op hun eigen leerstrategie.

- Docenten zetten meer activerende didactiek in tijdens de lessen met als doel het eigenaarschap voor het leerproces in toenemende mate bij de leerling te leggen.
- Flexibiliteit in het curriculum wordt bevorderd doordat leerlingen die voldoende eigenaarschap laten zien in de gelegenheid worden gesteld een aantal lessen per week naar eigen inzicht in te vullen.

3.4 Onderwijsdoelen en opbouw van het aanbod

Onderwijs dient ertoe dat jongeren op een volwassen manier in de wereld komen te staan. Daartoe biedt het Gymnasium Felisenum een aantrekkelijke en uitdagende leeromgeving die niet alleen gericht is op het verwerven van kennis, vaardigheden, waarden en houdingen, maar die leerlingen ook laat kennismaken met bestaande tradities en praktijken. Het Gymnasium Felisenum biedt leerlingen een plaats om te leren zich te verhouden tot die bestaande tradities en praktijken en om te leren de verantwoordelijkheid te nemen die daarmee gepaard gaat.

Het Gymnasium Felisenum biedt naast een optimale voorbereiding op het eindexamen een aantrekkelijke en uitdagende leeromgeving met aandacht voor talentontwikkeling en oriëntatie op een toekomstige opleiding. Zowel op het gebied van talen als op het gebied van de exacte vakken biedt de school extra aanbod.

Dankzij dit aanbod is er mogelijkheid voor verdieping, zoals bij het vak Wiskunde D. Leerlingen volgen hierbij naast reguliere lessen extra uitdagend wiskundeonderwijs. Daarnaast biedt het extra aanbod ook ruimte om verbinding tussen de exacte vakken tot stand te brengen en de samenhang tussen deze vakken te laten zien. Een uniek vak waarin de BINAS-vakken samenkomen is het vak Natuur, Leven en Technologie (NLT). De leerlingen leren in dit bèta-brede vak een onderwerp van alle kanten te bekijken.

Het Gymnasium Felisenum is betrokken bij het Jongeren en Techniek Netwerk (JET-net). Via dit netwerk worden veel bètageoriënteerde activiteiten georganiseerd. Naast bezoeken aan bèta-technische bedrijven en instellingen heeft het Felisenum een drietal raceteams (RC-auto's, kart en sunriderligfiets). Leerlingen zijn verantwoordelijk voor alles wat bij het runnen van een raceteam komt kijken, van technisch onderhoud tot marketing en financiën.

Vaardigheden als creativiteit, kritisch denken, samenwerken, ICT-geletterdheid, sociale vaardigheden, probleemoplossend vermogen en communicatie worden steeds belangrijker. Dergelijke vaardigheden worden samengevat met de term "21st century skills". In toenemende mate worden deze vaardigheden in de bestaande vakken geïntegreerd.

Voor de moderne vreemde talen worden leerlingen in de gelegenheid gesteld externe diploma's te behalen. Voor Engels wordt Cambridge-certificering aangeboden in klas 5. Voor het vak Frans wordt aangesloten bij het DELF-examen (Diplôme d'études en Langue Française) dat een door het Franse Ministerie van Onderwijs erkend diploma oplevert dat overeenkomt met het Europees Referentiekader voor de moderne vreemde talen.

Ambitie

- Verdere integratie van vaardigheden als creativiteit, kritisch denken, ICT-geletterdheid, sociale vaardigheden, probleemoplossend vermogen en communicatie in de bestaande vakken.
- Voor het vak Duits zal in de komende periode ook het Goethe-examen worden aangeboden.

De school hecht aan culturele vorming in brede zin. Dit houdt in dat culturele aspecten binnen verschillende vakken (talen, geschiedenis, maatschappijvakken, kunstvakken) ruim aandacht krijgen, maar dat daarnaast ook tal van buitenschoolse en extracurriculaire activiteiten de culturele vorming van de leerling ten doel hebben. De reizen en excursies die de school onderneemt, staan in het teken van het lesprogramma. Al deze activiteiten hebben tot doel een inhoudelijke aanvulling te zijn op de lesstof.

De school biedt een scala aan activiteiten, waarin leerlingen actief participeren, hetzij op individuele basis, zoals het schooltoneel en diverse activiteiten op muzikaal gebied, hetzij in klassikaal of jaarlaagverband, zoals de poëzierevue. Daarnaast bezoeken leerlingen verschillende (professionele) uitvoeringen van toneelstukken, opera, film en dergelijke.

Het Gymnasium Felisenum biedt ruimte en tijd voor talentontwikkeling en maakt daarbij onder andere gebruik van het Honours Programma van de zelfstandige gymnasia. Dit programma biedt zowel ruimte voor verbreding als voor verdieping en biedt leerlingen de gelegenheid te werken aan verdere persoonlijke ontwikkeling.

3.5 Onderwijstijd

Het Gymnasium Felisenum hecht eraan de onderwijstijd zo effectief mogelijk te benutten. De jaarplanning en de invulling van het rooster zijn duidelijk en goed georganiseerd. De verdeling van de onderwijstijd over de verschillende leerjaren is daarbij zo evenwichtig mogelijk, met dien verstande dat extra rekening wordt gehouden met de belastbaarheid van leerlingen in het eerste leerjaar.

Met ingang van het schooljaar 2017-2018 wordt verkend op welke wijze meer keuzevrijheid aan leerlingen kan worden geboden ten aanzien van de invulling van de lessen. Zo wordt bekeken of het te realiseren is dat leerlingen die overwegend goede resultaten behalen de mogelijkheid krijgen een deel van de lestijd te besteden aan vakken naar keuze.

Het Gymnasium Felisenum streeft ernaar de lesuitval voor leerlingen zoveel mogelijk te beperken. Ouders mogen ervan uitgaan dat hun kinderen op school volgens het rooster les krijgen of andere onderwijsgerelateerde activiteiten volgen. Het aantal dagen dat de school gebruikt om het schooljaar te starten en af te ronden wordt tot het absolute minimum beperkt. De lessentabel is erop gericht de vereiste hoeveelheid van 5700 klokuren te realiseren.

In het algemeen wordt beoogd dat leerlingen de lestijd efficiënt benutten en dat het eigenaarschap daarvoor meer bij de leerling komt te liggen. Studiewijzers zijn leidend bij de activiteiten die leerlingen ondernemen. Ook indien lessen geen doorgang kunnen vinden, wordt verwacht dat leerlingen zelfstandig verder werken. Lesuitval ten gevolge van een (meerdaagse) excursie wordt zoveel mogelijk beperkt doordat docenten lessen van elkaar overnemen. In sommige gevallen wordt gebruik gemaakt van een 40-minutenrooster.

Ambitie

- De invaluren in de onderbouw worden inhoudelijk ingevuld door de docent die tijdens het invaluur waarneemt. De studiewijzer van de leerlingen is daarbij leidend.
- Tussenuren die ontstaan als gevolg van lesuitval worden in beginsel vervangen door (zelf)studie-uren. Studiewijzers zijn leidend voor de werkzaamheden die de leerlingen uitvoeren.

3.6 Onderbouw

Het onderwijsaanbod in de onderbouw is geordend naar vakken. In de leerplannen van de verschillende vakken zijn de kerndoelen, de schoolspecifieke leerstof en de gebruikte methodes vastgelegd. Deze leerplannen worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

Het aanleren van een zelfstandige werkhouding is een wezenlijk onderdeel van de school. Vooral tijdens de mentorlessen wordt aandacht besteed aan studievoordigheden. De aansluiting van de afzonderlijke vakken bij deze studievoordigheden moet verder worden verbeterd. Het ontwikkelen van studievoordigheden moet worden beschouwd als een vast onderdeel van de lessen en maakt onderdeel uit van de taak van iedere docent. Hierdoor ontstaat er voor leerlingen een samenhangend geheel van leerstof en de wijze waarop die stof bestudeerd moet worden. Tevens wordt verwacht dat hierdoor de tussentijdse uitstroom kan worden tegengegaan. Het Gymnasium Felisenum scoort positief op de inspectie-indicatoren onderbouwsnelheid en bovenbouwsucces.

Het Gymnasium Felisenum maakt ruimte voor talenten en interesses. Zo wordt er in de tweede helft van het schooljaar aan leerlingen uit de onderbouw de mogelijkheid geboden om mee te doen aan een verdiepingsproject. Het gaat hier om leerlingen die bovengemiddeld presteren en graag extra uitgedaagd willen worden. Ook zelfstandig kunnen werken en plannen is een onderdeel van dit project. Tijdens het verdiepingsproject werken de leerlingen alleen of in tweetallen aan een zelfgekozen onderwerp. De leerlingen hebben de keuze een project te kiezen uit het aanbod of het kiezen van een eigen onderwerp en doen daar een onderzoek naar. Het verdiepingsproject duurt zo'n drie maanden en wordt afgesloten met een presentatieavond waarop de leerlingen de projecten presenteren. Daarnaast is er bij de BINAS-vakken een doorlopende leerlijn onderzoeksvaardigheden vanaf de onderbouw, die leerlingen nadrukkelijk voorbereidt op het profielwerkstuk en het vervolgonderwijs.

Ambitie

- Ontwikkelen van leerstrategieën in de onderbouw en aandacht voor inzichten rondom studievoordigheden.
- Vaststellen van eventuele tekortkomingen in basisvaardigheden (taal, rekenen en studievoordigheid) van de leerlingen en daar een vervolgprogramma aan verbinden.
- De vaardigheden die leerlingen nodig hebben in het werken met computers worden verbonden aan de inhoud. Het aanleren van deze vaardigheden worden ondergebracht bij de reguliere vakken.

3.7 Bovenbouw

De bovenbouw heeft een algemeen vormend karakter, maar is primair een voorbereiding op vervolgstudies: niet voor niets is het gymnasium een vorm van voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Vrijwel alle leerlingen volgen na het gymnasium ook inderdaad tertiair onderwijs. Het Gymnasium Felisenum heeft bij de invulling van de tweede fase gekozen voor een onderwijsmodel waarin het contact tussen docent en leerlingen centraal staat. Daarom is ook in de bovenbouw het aantal contacturen hoog. Leerlingen zijn nog niet toe aan de op de universiteit gehanteerde onderwijsvormen, waarin zelfstudie een belangrijke plaats inneemt. Niettemin is het wel onze opdracht de leerlingen op te leiden naar zelfstandig leren. Gaande van klas vier naar klas zes wordt daarom in toenemende mate gewerkt aan het dragen van eigen verantwoordelijkheid voor het onderwijsleerproces (meer zelfstandigheid met betrekking tot het huiswerk, meer opdrachten,

werkstukken en presentaties, zelf invullen van tussenuren et cetera). Dit vraagt ook van docenten dat de begeleiding naar zelfstandigheid van (nog niet zelfstandige) leerlingen wordt vormgegeven.

Ambitie

- De school neemt in het scholingsplan gerichte activiteiten op die docenten ondersteunen bij het voorbereiden van de leerlingen op toenemende zelfstandigheid.

Een belangrijk onderdeel hierin is het profielwerkstuk, waaraan iedere leerling circa 80 uur besteedt. Het profielwerkstuk wordt onder begeleiding van een docent gemaakt, maar vergt een belangrijke mate van zelfstandig werken. Literatuur- en ander bronnenonderzoek maken daar altijd deel van uit, daarnaast kunnen meer empirische onderzoeksmethoden (interviews, enquêtes, experimenten) een rol spelen. De zesdeklassers presenteren hun profielwerkstukken op de jaarlijkse profielwerkstukavond aan een publiek van ouders, docenten en medeleerlingen.

Een belangrijk hulpmiddel in de voorbereiding op het universitaire onderwijs is ook deelname aan een van de vormen van pre-university onderwijs die de universiteiten bieden. Het Gymnasium Felisenum onderhoudt daartoe via het samenwerkingsverband Bètapartners nauwe contacten met de UvA en VU in Amsterdam (masterclasses, Itslabs en dergelijke) en de Universiteit van Leiden (deelname aan Pre-Classes).

Het onderwijs in de bovenbouw vindt plaats binnen de eisen die gesteld zijn aan de vier profielen, met een beperkte ruimte voor iedere leerling om eigen accenten te zetten door de selectie van keuzevakken en extra vakken.

Uitgangspunt bij de inrichting van het rooster is dat er voor elk vak minimaal twee docenten lesgeven in de vijfde en/of zesde klas. Dat geldt uiteraard alleen indien er ook werkelijk meer dan één groep voor het vak in een jaarlaag is.

Ambitie

- De studiebelasting bij de verschillende vakken voor leerlingen wordt als hoog ervaren. De school stelt zich ten doel de studiebelasting beter in kaart te brengen. Een duidelijke planning in de vorm van studiewijzers voor elk van de afzonderlijke vakken en de afstemming tussen die vakken is een noodzakelijke voorwaarde voor het aanleren van een goede planning door leerlingen en voor het monitoren van de studiebelasting voor leerlingen.
- Bij het schrijven van het profielwerkstuk wordt leerlingen gevraagd onderzoek te doen. Ter voorbereiding op dit onderzoek is het van belang een doorlopende leerlijn te ontwikkelen of de bestaande leerlijn te verbeteren op het gebied van onderzoeksvaardigheden voor zowel de alpha-, bèta- als gammavakken.

3.8 Burgerschap

Het Gymnasium Felisenum streeft ernaar leerlingen te helpen de verbinding met de wereld aan te gaan. Naast kennis en vaardigheden op het gebied van rechten en plichten en de collectieve waarden van de Nederlandse samenleving leert de leerling omgaan met vrijheid en verantwoordelijkheid. Binnen de lessen worden actuele onderwerpen betreffende burgerschap expliciet aan de orde gesteld. Docenten geven waar mogelijk invulling aan burgerschapsvorming, waardoor leerlingen worden voorbereid op hun toekomstige plaats in de samenleving. De school werkt actief mee aan activiteiten waarmee steun wordt geboden aan goede doelen. Hierdoor worden leerlingen zich meer bewust van relevante thema's in de samenleving.

Binnen de school vindt een aantal activiteiten plaats die gericht zijn op burgerschapsvorming zoals deelname aan het MEP (Model European Parliament). Het MEP is een simulatie van het Europees Parlement voor Europese scholieren. Daarmee biedt het MEP jongeren uit de hoogste klassen van het voortgezet onderwijs de mogelijkheid ervaring op te doen met het bedenken van oplossingen voor grensoverschrijdende problemen binnen de Europese Unie.

Naast de activiteiten die binnen de school plaatsvinden, hecht het Gymnasium Felisenum eraan dat leerlingen ervaring opdoen buiten de school. Het is om die reden dat de maatschappelijke stage, die inmiddels niet meer verplicht is, verankerd blijft in het vierde leerjaar van het curriculum. Bij de invulling van deze stage werkt de school nauw samen met de gemeente Velsen, die contacten legt en onderhoudt met stageverlenende instanties. De koppeling met de school vindt plaats binnen het vak maatschappijleer.

Het Gymnasium Felisenum acht het van belang dat leerlingen zich niet alleen cognitief, maar ook lichamelijk en sociaal moeten ontwikkelen. In het vak lichamelijke opvoeding staan deze ontwikkelingen centraal. Daarbij is de fysieke prestatie niet het doel, maar een middel om te komen tot samenwerking en het omgaan met verschillen.

Bij burgerschapsvorming is een belangrijke rol weggelegd voor de mentor. In de mentorlessen wordt ruimte geboden voor maatschappelijk relevante thema's zoals diversiteit, religie en samenleving, voorlichting op het gebied van alcohol en drugs en dergelijke. Daarbij wordt onder andere gebruik gemaakt van gastlessen.

3.9 Internationalisering

Zoals het een opdracht van het gymnasium is om in historisch en cultureel opzicht over grenzen heen te kijken, zo beschouwt het Gymnasium Felisenum het ook als een opdracht dat te doen in actuele zin. De context van globalisering is bepalend voor de tijd en plaats waarin de leerlingen opgroeien. De verwevenheid van de economische ontwikkelingen in Nederland met die in de rest van de wereld, de consequenties van de wereldwijde klimaatverandering voor het Nederlandse kustgebied, de toenemende mate waarin Nederlanders het buitenland en buitenlanders Nederland bezoeken, de ontwikkeling van de multiculturele samenleving die Nederland is, al deze verschijnselen komen leerlingen buiten school tegen. De school dient leerlingen toe te rusten daarmee om te kunnen gaan en daar een visie over te ontwikkelen.

De doelstelling van het internationaliseringsbeleid is leerlingen bewust maken van de internationale omgeving waarin zij leven en hen verantwoordelijkheid bijbrengen aangaande hun (aanstaande) rol als Europees burger en wereldburger. Zo levert bijvoorbeeld de reis naar Italië of Griekenland in de 5^e klas een belangrijke bijdrage aan het bewustzijn van leerlingen van de cultuurverschillen tussen landen en volkeren, alsook van verschillen in politiek en sociaal-economisch opzicht (democratie versus totalitaire staat, rijk versus arm), rechtstaat en mensenrechten, onderwijs, de positie van 12-18-jarigen en dergelijke.

Ambitie

- Aan het bovengeschetste beleid wordt verder vorm en inhoud gegeven in het huidige curriculum. Met name bij de klassieke talen, de moderne vreemde talen, economie, aardrijkskunde en geschiedenis is de internationale context van belang.

3.10 Ambitie onderwijskundig beleid

Het Gymnasium Felisenum streeft ernaar leerlingen een duidelijker regierol te geven in hun eigen leerproces. Indien leerlingen zelf meer keuzes kunnen maken zijn zij sterker gemotiveerd om leertaken uit te voeren. Om die reden wenst het Felisenum de eigen verantwoordelijkheid van de leerlingen expliciet te maken en leerlingen te leren reflecteren op hun eigen leerproces. Het stellen van doelen en het plannen van activiteiten en leertaken maakt daar onderdeel van uit. Maatwerktrajecten voor individuele leerlingen zijn echter uitsluitend haalbaar indien hiervoor voldoende eigentijdse middelen beschikbaar zijn. ICT in het onderwijs is voor het Felisenum geen doel op zichzelf.

Een hulpmiddel waar op het Felisenum nog weinig gebruik van wordt gemaakt is het instrument van formatief toetsen. Bij een formatieve toets wordt de leerling in staat gesteld te leren van gemaakte fouten en het leerproces af te stemmen op onderdelen die nog niet beheerst worden. Met behulp van ICT kan gebruik worden gemaakt van gepersonaliseerd leermateriaal om individuele leerroutes aan te bieden aan leerlingen en meer gebruik te maken van formatief toetsen. Daarmee wordt verwacht dat keuzeruimte voor leerlingen motiverend werkt. In de nieuwe planperiode zal een nieuw te vormen commissie onderwijs zich buigen over dit vraagstuk.

Ambitie

- Een nieuw te vormen commissie onderwijs start met het verkennen van de mogelijkheden voor gepersonaliseerd leren onder andere met behulp van ICT, op een wijze die past bij de school met als doel de verantwoordelijkheid voor het leerproces nadrukkelijker bij de leerling te leggen en daarmee de motivatie van leerlingen te verhogen.
- De school heeft de wens dat leerlingen met verschillende leerstijlen en leersnelheden de vrijheid en mogelijkheid krijgen tot een individuele aanpak. Gebruik maken van activerende didactiek is een belangrijk instrument bij de invulling hiervan.
- Onderzocht wordt in hoeverre het instrument van formatief toetsen kan worden ingezet in het leerproces, waarbij formatief toetsen wordt gezien als startpunt van het leerproces. Het resultaat van een toets vormt daarbij de opdracht voor verder leren.

Op het Gymnasium Felisenum is veel expertise aanwezig. Het overzicht over de inhoud van de verschillende vakken is echter niet bij elke medewerker bekend. In de nieuwe planperiode ambieert de school het curriculum in zijn geheel beter op elkaar af te stemmen. Het is daarbij noodzakelijk beter gebruik te maken van doorlopende leerlijnen.

Ambitie

- Het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen in het bijzonder op het gebied van studievaardigheden en onderzoeksvaardigheden.

Op het Gymnasium Felisenum ligt het onderwijskundig leiderschap in formele zin bij de schoolleiding. Echter, de vaksecties spelen een essentiële rol in de vormgeving van het onderwijskundig beleid. De professionele ruimte van de docent krijgt gestalte in de samenwerking binnen de vaksectie. De sectie is als team verantwoordelijk voor de inhoudelijke en didactische invulling van het onderwijs in alle leerjaren. Niet de individuele docent, niet de schoolleiding, maar het team van vakdocenten geeft invulling aan die professionele ruimte.

4. Kwaliteitsbeleid

4.1 Visie op kwaliteit

Het Gymnasium Felisenum stelt in haar kwaliteitsbeleid de leerling centraal. Onder kwaliteit verstaan we de mate waarin de school erin slaagt haar doelen te bereiken naar tevredenheid van zichzelf, de overheid, het team van docenten en medewerkers, ouders en leerlingen. Kwaliteit wordt in deze opvatting bepaald door heldere, aanvaardbare en aanvaarde doelen en door normerende uitspraken. Doelen en normen worden bepaald door de overheid en door de school, in dialoog met ouders en leerlingen.

De docenten en medewerkers die zorg en aandacht besteden aan de individuele leerling zijn in belangrijke mate bepalend voor de kwaliteit van de school als organisatie. Dat werkt alleen als niet uitsluitend processen en instructies aangeven hoe men moet werken, maar medewerkers ook begrijpen waarom bepaalde procedures gevolgd moeten worden. Pas dan voelen medewerkers zich betrokken en verantwoordelijk voor de kwaliteit van de school.

Het kwaliteitsbeleid is erop gericht de doelstellingen die de school zich heeft gesteld te verwezenlijken. Het Gymnasium Felisenum is van mening dat de kwaliteit van het onderwijsproces bepalend is voor de kwaliteit van de school. De prioriteit ligt nadrukkelijk bij het primaire proces met het oogmerk dat de kwaliteit van de school als geheel niet wordt bepaald door de kwaliteit van de individuele docent of leerling.

De interne kwaliteitszorg wordt gezien als een belangrijke voorwaarde om systematisch de kwaliteit van het onderwijs te borgen. Kwaliteitszorg is bedoeld om te garanderen dat er een hechte relatie is tussen de doelstelling van het onderwijs, de vertaling van de doelstelling in een programma en de uitvoering van dat programma en dat op basis van evaluatie waar nodig bijstelling van de doelstellingen, dan wel het programma en/of de wijze waarop dat wordt uitgevoerd, plaatsvinden. Kwaliteitszorg is daarmee gedefinieerd als een cyclisch proces dat wordt vormgegeven door de Plan-Do-Check-Act cyclus, kortweg de 'PDCA-cyclus'¹.

Het Gymnasium Felisenum heeft de PDCA-cyclus op deze deelgebieden nog niet volledig vertaald naar een gestructureerd kwaliteitszorgsysteem.

Ambitie

- De bestaande onderdelen van de kwaliteitszorg worden gestructureerd en samengevoegd in het kwaliteitszorgplan waarin de verschillende cycli met hun actoren en ondersteunende

---

¹ Deze cyclus onderscheidt vier stappen:

1. Plan: Bepalen van ambities en richting, ontwikkelen van beleid, uitwerken naar doelen, jaarplannen van activiteiten.
2. Do: Uitvoeren van plannen en activiteiten.
3. Check: Meten van behaalde resultaten, analyse van de meetgegevens en conclusies trekken.
4. Act: Formuleren van verbeterpunten en het bijstellen van het plan op basis van getrokken conclusies.

In de *Plan-fase* zijn de ambities en doelen gedefinieerd. De onderwijsdoelen zijn in belangrijke mate voorgeschreven door de overheid (o.a. in exameneisen) en verder door de school in een schoolplan en eventuele andere beleidsstukken uitgewerkt. De *Do-fase* betreft het opstellen en verzorgen van het onderwijsprogramma. In de *Check-fase* worden de resultaten jaarlijks gemeten en geëvalueerd en wordt vastgesteld of en in hoeverre de doelstellingen zijn gerealiseerd. De *Act-Fase* betreft de acties en maatregelen die genomen worden ter verbetering van het onderwijs teneinde niet gehaalde doelstellingen in het vervolg te realiseren, c.q. nieuwe doelstellingen te kunnen realiseren.

instrumenten staan. Het kwaliteitszorgplan moet een praktische handreiking zijn bij het verbeteren en borgen van de kwaliteit. Het consequent gebruik maken van de PDCA-cyclus, draagt bij aan de lerende organisatie.

Bij de evaluatie van objectieve maatstaven richt het Gymnasium Felisenum zich op de gemiddelden van de zelfstandige gymnasia zoals die verenigd zijn in de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium.

4.2 Kwaliteit van het onderwijs

Om het onderwijs te kunnen evalueren, dienen de doelstellingen geoperationaliseerd te worden in objectieveerbare of meetbare grootheden: kwaliteitsindicatoren. Operationalisering van de doelstellingen houdt ook in dat de school een norm definieert waaraan de resultaten moeten voldoen, casu quo waarnaar gestreefd wordt. Deze norm kan ontleend worden aan een vergelijking met verwante scholen (benchmarking) of kan door de school zelf worden bepaald, hetzij als een absoluut streefgetal (bijvoorbeeld een discrepantie van (niet meer dan) 0,3 tussen gemiddeld SE- en CE-cijfer) of als een ontwikkeling in de tijd, bijvoorbeeld een verbetering van 10 procent in twee jaar tijd voor een bepaalde indicator.

In eerste instantie ligt het voor de hand aan te sluiten bij de vier indicatoren uit het door de Inspectie gehanteerde nieuwe onderwijsresultatenmodel.

De belangrijkste daarvan zijn:

- Positie in leerjaar 3 ten opzicht van het advies van de basisschool
- Percentage onvertraagde studievoortgang in leerjaar 1 en 2
- Percentage onvertraagde studievoortgang vanaf leerjaar 3
- Gemiddeld cijfer Centraal Examen van alle vakken

Daarnaast is het van belang de tevredenheid over de processen binnen de school te meten. Het Gymnasium Felisenum maakt daarvoor gebruik van het kwaliteitsvolgsysteem van Kwaliteitscholen. Een tevredenheidsonderzoek onder de leerlingen, ouders, personeel en terugkerende klankbordgroep-gesprekken van de schoolleiding met vertegenwoordigers per jaarlaag, eindgesprekken met vertrekkende leerlingen maken deel uit van de bestaande procedures.

Ambitie

- Secties maken binnen het kader van dit schoolplan een leerplan dat geldt gedurende de planperiode. Jaarlijks verantwoorden secties zich door een voortgangsrapportage aan de schoolleiding over de vorderingen in het kader van dit schoolplan en hun leerplan en maken daarbij gebruik van tevredenheidsenquêtes.

4.3 Kwaliteit van de organisatie

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs is in handen van docenten, medewerkers en de schoolleiding. De kwaliteitszorg rond de organisatie richt zich onder andere op de ondersteuning van ontwikkeling van de kwaliteit van het personeel. Daarnaast kent het Gymnasium Felisenum een actieve dialoog met de omgeving over de ambities van de school en de plaats die de school inneemt in de regio.

Op het Gymnasium Felisenum opereren docenten binnen de school als team. Om goede ondersteuning en individuele aandacht aan leerlingen te kunnen bieden is het van belang dat

docenten gezamenlijke doelen nastreven en gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor het onderwijs en de zorg die aan leerlingen wordt geboden. Continue aandacht voor teamvorming is voor de docenten en het ondersteunend personeel van belang. Nauwe samenwerking binnen het team komt de kwaliteit van de school ten goede.

Het Gymnasium Felisenum maakt gebruik van het collegiaal waarderend onderzoek dat de zelfstandige gymnasia onder leiding van de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium uitvoeren. De rapportage hiervan biedt bruikbare handvatten voor verdere ontwikkeling van de school als lerende organisatie.

Ambitie

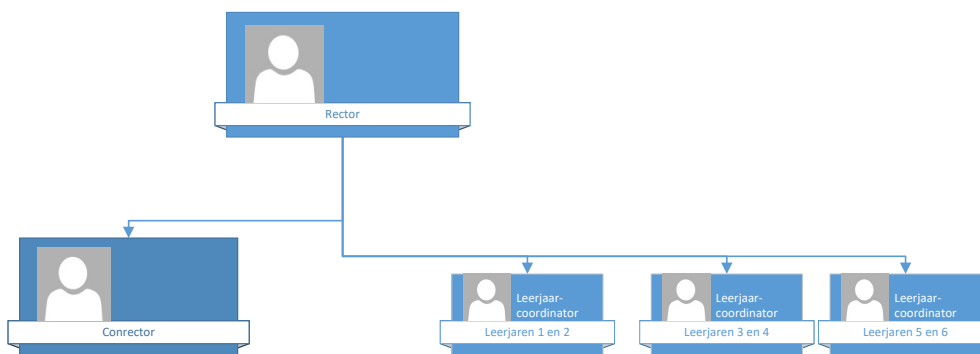
- De school maakt een ontwikkeling door als lerende organisatie waarin de kwaliteit van de werkzaamheden geborgd wordt vanuit functie- en taakbeschrijvingen. Daarbij is er continue aandacht voor onderlinge samenwerking en teamvorming.
- Om de school op een stevige manier te verbinden met de omgeving wordt een referentiegroep ingericht waarin vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven, de overheid, de wetenschap en oud-leerlingen vertegenwoordigd zijn.

5. Organisatie

5.1 Organisatiestructuur

Het Gymnasium Felisenum is een platte organisatie waarin de schoolleiding op korte afstand staat van het primaire proces. De organisatie kenmerkt zich door een grote mate van transparantie. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de rector, een aantal zaken is gedelegeerd aan de conrector en de leerjaarcoördinatoren. De schoolleiding is goed bereikbaar en aanspreekbaar. De school kent een grote mate van betrokkenheid van docenten, ouders, leerlingen en van de omgeving. Er is sprake van een grote mate van flexibiliteit.

De schoolleiding bestaat uit de rector en één conrector. Er zijn daarnaast drie docenten die in het kader van het taakbeleid functioneren als leerjaarcoördinator en belast zijn met operationele taken, elk voor twee leerjaren.

De school streeft naar een versterking van de schoolorganisatie door de introductie en verduidelijking van procedures en regels. Met name op het gebied van planning en beheersing van de onderwijslogistieke processen is een verbetering in de organisatie mogelijk. Van groot belang daarbij is dat de aantrekkelijkheid en de kracht van de huidige organisatie behouden blijven.

Ambitie

- Verdere standaardisatie van onderwijslogistieke processen biedt duidelijkheid en overzichtelijkheid. In de gewenste situatie zijn processen gedefinieerd en processen die goed lijken te werken, worden herhaald. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn gedefinieerd en er is sprake van een beheerst proces. De interne focus is gericht op het onderwijsrendement, de beheersing van kosten en efficiency.

5.2 Rector

De rector heeft de algemene leiding en coördinatie op het terrein van onderwijs, personeel, PR en werving van leerlingen, financiën, huisvesting en ICT en is verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling. Hij vertegenwoordigt het bevoegd gezag bij de Medezeggenschapsraad en hij vertegenwoordigt de school naar buiten. De rector overlegt op regelmatige basis met de secties en sectievoorzitters. De rector is voorzitter van benoemingscommissies en de eerst verantwoordelijke

voor jaargesprekken en beoordelingen. Hij is tevens voorzitter van de examencommissie. Hij is lid van het bestuur van de OSZG.

5.3 Conrector

De conrector is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in de school. Zij draagt zorg voor de leerling- en cijferadministratie, het aanleveren van gegevens aan DUO en de Inspectie en zij geeft functioneel leiding aan de daarbij betrokken personeelsleden. Zij is verantwoordelijk voor de jaarplanning en alle roosters en de planning en organisatie van de dagelijkse gang van zaken met betrekking tot de lessen en excursies. De conrector draagt in samenwerking met de rector zorg voor onderhoud en ontwikkeling van het onderwijs en de onderwijsinfrastructuur (voorzieningen, inrichting onderwijsomgeving en niet-pedagogische aspecten van veiligheid). De conrector is tevens verantwoordelijk voor de portefeuille van de BHV-dienst van de school.

De conrector heeft in de komende planperiode de taak om de organisatiestructuur verder te ontwikkelen en de daaraan gekoppelde professionele cultuur te bevorderen. Tevens is de conrector verantwoordelijk voor het vormgeven van de beschrijvingen van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de planning en beheersing van de onderwijslogistieke processen².

5.4 Leerjaarcoördinatoren

De leerjaarcoördinatoren zijn belast met de volgende taken:

- het aansturen van, begeleiden van en overleg met mentoren over resultaten, werkhouding, absentie en verwijdering van leerlingen;
- het toezien op een goed verloop van het onderwijs in het leerjaar en actie ondernemen indien op dit punt haperingen geconstateerd worden;
- het in overleg met de conrector begeleiden van leerlingen voor zover dat de mogelijkheden van de mentor overstijgt;
- het onderhouden van contacten met de ouders over het gehele taakgebied;
- het vooraf bespreken van de rapportvergaderingen met de mentoren en de conrector en het voorzitten van de rapportvergaderingen.

In aanvulling hierop is voor elke leerjaarcoördinator een aantal specifieke taken geformuleerd die betrekking hebben op het (de) desbetreffende leerjaar (-jaren). Deze zijn verwoord in het Docentenhandboek van het Gymnasium Felisenum. De aansturing van de leerjaarcoördinatoren berust bij de rector.

5.5 Vaksecties

Op het Gymnasium Felisenum is de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs, de didactiek en de wijze van toetsen belegd bij de vaksecties. De vaksecties zijn als team verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs binnen het vakgebied. De onderlinge samenwerking is daarbij leidend.

---

² Onder onderwijslogistieke processen wordt o.a. verstaan: jaarroosters, lesroosters en dagelijkse roosterwijzigingen, inzetplanning, proefwerkroosters, leerlingvolgsysteem, organisatie van het eindexamens, diplomering, cijferverwerking, rapportage en analyse van het onderwijsrendement, alumnibeleid.

Ambitie

- Door de vaksecties worden leerplannen opgesteld. Deze leerplannen worden opgesteld voor een periode van zes schooljaren en jaarlijks door de vaksectie bijgesteld. Het leerplan wordt eens per drie jaar besproken met en goedgekeurd door de schoolleiding.

In het leerplan komen de volgende aspecten aan bod:

- De beschrijving van de lesstof en lesmethode per jaar
- De wijze van toetsen, planning van de toetsen en lesstof per toets
- De didactische aanpak (activerende werkvormen en ICT in het onderwijs)
- De wijze waarop de sectie aandacht besteedt aan gepersonaliseerd leren
- De sectie-overstijgende activiteiten
- De geplande reizen en excursies
- De geplande nascholingsactiviteiten
- De inrichting van het sectieoverleg
- Het benodigd budget

Bij het vaststellen van het leerplan wordt het voorafgaande leerplan geëvalueerd. Bij deze evaluatie is de analyse van de prestaties van leerlingen uit de voorafgaande jaren leidend.

5.6 Leerlingbegeleiding

We constateren dat voor veel leerlingen het leren leren een probleem is. Vaak is begeleiding zowel op het gebied van planning als van uitvoering gewenst. Om leerlingen te laten ervaren dat het nodig is actief met stof bezig te zijn om tot verwerking te komen is het onze ambitie om zowel extra aandacht te besteden aan het plannen van huiswerk als ondersteuning te bieden via de huiswerkklas.

Voor de nieuwe leerlingen in klas 1 moeten wij ertoe waken dat zij aan het plannen van huiswerk en hebben soms wat extra hulp nodig bij het opbrengen van concentratie en het oefenen van discipline bij het maken van huiswerk. Een goede planning kan dan een extra steuntje in de rug bieden. Daarnaast worden leerlingen geholpen met leerstrategieën en studievaardigheden. In de huiswerkklas van het Felisenum werken leerlingen onder begeleiding van docenten en leerlingassistenten uit de vijfde en zesde klas aan hun huiswerk.

Op het Gymnasium Felisenum is de ondersteuning van leerlingen uit de bovenbouw aan leerlingen uit de onderbouw op verschillende manieren ingebouwd. Om leerlingen in klas 1 zich zo snel mogelijk thuis te laten voelen op het Gymnasium Felisenum, zijn er op onze school zogenaamde loodsen actief: vijfdeklassers die leerlingen uit klas 1 begeleiden gedurende het eerste schooljaar. Daarnaast helpen de loodsen de mentoren bij het organiseren van activiteiten. Op deze manier verkleinen we de afstand tussen leerlingen uit de onder- en bovenbouw.

Voor leerlingen die een bepaald vak moeilijk vinden of daar achterstanden in hebben, bestaat de mogelijkheid ondersteuning te krijgen van een tutor. De desbetreffende leerling krijgt dan hulp van een leerling uit de hogere leerjaren.

Ambitie

- Meer aandacht besteden aan het (leren) plannen van huiswerk in brede zin.

5.7 Mentoren

De mentor onderhoudt het persoonlijk contact met de leerlingen en signaleert eventuele omstandigheden die de studievoortgang van de leerling kunnen beïnvloeden. De mentor ziet toe op de wijze waarop de leerling in de klas functioneert in relatie tot de medeleerlingen. Indien een leerling in aanmerking komt voor extra zorg bespreekt de mentor dit met de leerjaarcoördinator. Indien een leerling langdurig ziek is of veel verzuimt neemt de mentor contact op met de ouders.

Tevens ziet de mentor toe op de studievoortgang van de leerling. Indien een leerling dreigt te blijven zitten neemt de mentor tijdig contact op met de ouders. De mentor biedt tijdens de mentorlessen een uitgebreid lessenpakket aan met betrekking tot studievaardigheden en het 'leren leren'.

Ambitie

- Extra aandacht wordt besteed aan studievaardigheden en het 'leren leren'. De mentoren ontwikkelen een doorlopende leerlijn op dit gebied met als doel leerlingen beter te ondersteunen in de aanpak van hun studie.

5.8 Decaan

De decaan geeft algemene voorlichting over de Tweede Fase en over de profielkeuze. Daarnaast begeleidt de decaan individuele leerlingen bij hun profielkeuze. Voor leerlingen uit de bovenbouw verzorgt de decaan studievoorlichting en individuele begeleiding bij de keuze van een vervolgstudie.

5.9 Individuele leerlingenzorg

In het schoolondersteuningsprofiel wordt beschreven op welke wijze de school omgaat met leerlingen die vragen om specifieke ondersteuning. Hierin wordt aangegeven wat de mogelijkheden zijn van het Felisenum als leerlingen worden beperkt door fysieke, psychische of psychosociale problemen.

Leerlingen kunnen worden begeleid door zorgdocenten als er sprake is van dyslexie, faalangst, leer- en gedragsproblemen (autisme, adhd) of rouwverwerking.

Daarnaast beschikt het Gymnasium Felisenum over twee vertrouwenspersonen, een trajectbegeleider (zie 5.10) en een zorgcoördinator.

In toenemende mate wordt geconstateerd dat leerlingen die daartoe wel in staat zijn niet altijd de resultaten behalen die van hen verwacht worden. Van (hoog)begaafde leerlingen die goed en snel kunnen leren, wordt verwacht dat ze op school weinig tot geen problemen zullen ondervinden met betrekking tot het halen van goede resultaten. Dat geldt echter niet voor alle (hoog-)begaafde leerlingen. Deze leerlingen lopen soms het risico om gedemotiveerd te raken, met gedragsproblemen en onderpresteren als gevolg. Het is dan ook belangrijk deze leerlingen zo snel mogelijk te signaleren, zodat deze problemen zoveel mogelijk voorkomen en opgelost kunnen worden.

Ambitie

- Het ontwikkelen van een programma om het onderpresteren (bij hoogbegaafdheid) tegen te gaan.

5.10 Samenwerkingsverband

De Wet passend onderwijs geeft schoolbesturen een zorgplicht. Zij hebben de verantwoordelijkheid een passende onderwijsplek te creëren voor alle leerlingen die bij hen zijn aangemeld en die extra ondersteuning nodig hebben. Scholen werken hiervoor samen in regionale samenwerkingsverbanden. Het Gymnasium Felisenum maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zuid-Kennemerland (SWV-VO-ZK).

In Zuid-Kennemerland worden leerlingen zoveel mogelijk ondersteund op hun eigen school. Daartoe heeft elke school een trajectvoorziening ingericht. Iedere trajectvoorziening is ingericht op een manier die bij de school past (zie het schoolondersteuningsprofiel). Bij langdurige ziekte, behoefte aan extra materialen of specifieke deskundigheid, is een onderwijsarrangement op maat mogelijk. Heeft de leerling structureel meer ondersteuning nodig, dan behoort (tijdelijke) plaatsing in het voortgezet speciaal onderwijs tot de mogelijkheden.

Binnen het scala van activiteiten van het SWV zijn voor het Gymnasium Felisenum verder van belang: professionalisering op het gebied van leerlingenzorg, kenniskringen, ondersteuning door een consulent en het multidisciplinair overleg (MDO).

5.11 Communicatie

Het Gymnasium Felisenum stelt zich ten doel een open dialoog te voeren met de maatschappelijke omgeving van de school. Daarbij is het van belang op te merken dat de bekendheid van de school in de omgeving nog niet op het gewenste niveau is. Met name de externe communicatie dient verder geprofessionaliseerd te worden. Zo is gebleken dat niet alle basisschooldocenten de school kennen en dat het beeld dat de omgeving heeft van de school niet altijd aansluit bij de werkelijkheid zoals die zich binnen de school afspeelt.

Het Gymnasium Felisenum kiest er nadrukkelijk voor de interne communicatie en de externe communicatie met elkaar in lijn te brengen. De school heeft veel zaken om trots op te zijn maar laat dat naar de buitenwereld niet voldoende zien. Dit geldt in het bijzonder voor de verdieping in het talenonderwijs (Cambridge examen en het examen Delf Scolaire) en voor de verdieping bij de vakken Wiskunde D en NLT.

Het huidige contact met de basisscholen is teveel beperkt tot het moment waarop de inschrijvingen plaatsvinden. Van een duurzame relatie is nog te weinig sprake. Vanuit basisscholen in de omgeving wordt de vraag neergelegd leerlingen die behoefte hebben aan extra uitdaging te ondersteunen. Het Gymnasium Felisenum gaat graag in op die wens.

Ambitie

- Een duurzame relatie ontwikkelen met de basisscholen in de regio om te komen tot betere wederzijdse afstemming over de instroom en doorstroom van leerlingen. Een warme overdracht en terugkoppeling van de onderwijsresultaten van de leerlingen van de basisschool aan de betreffende basisschool dragen bij aan die duurzame relatie.
- De naamsbekendheid van de school in de regio verbeteren door te laten zien waar de school trots op is en door de omgeving te betrekken bij de ontwikkelingen binnen de school.
- Het erder ontwikkelen van alumnibeleid.

6. Personeelsbeleid

6.1 Visie

Het personeelsbeleid van het Gymnasium Felisenum is erop gericht dat medewerkers zich erkend voelen en dat zij op een goede manier in een prettige omgeving kunnen functioneren. Daarbij hecht de school eraan medewerkers de mogelijkheid te geven zich te ontwikkelen en daartoe kansen te bieden. Daarmee beoogt de school niet alleen een organisatie te zijn waarin leerlingen leren maar ook een organisatie te zijn waarin medewerkers uitgedaagd worden om te groeien in hun competentieontwikkeling.

Het personeelsbeleid op het Gymnasium Felisenum past uiteraard binnen de wettelijke kaders van de cao, de Wet BIO (Beroepen in het Onderwijs) en het overkoepelend OSZG integraal personeelsbeleid. Momenteel werkt het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan een herijking van de bekwaamheidseisen zoals die in de Wet BIO zijn opgenomen. Verwacht wordt dat deze nieuwe bekwaamheidseisen per 1 augustus 2017 in werking treden.

6.2 OSZG beleid

Het personeelsbeleid van het Gymnasium Felisenum vindt plaats binnen de kaders van het personeelsbeleid van de OSZG. De OSZG heeft haar verantwoordelijkheden met betrekking tot de werkgelegenheid van het personeel neergelegd in het Sociaal Statuut, alsook de procedures die gevolgd worden bij fricties in werkgelegenheid binnen de stichting of onderdelen daarvan. Dit houdt onder andere in dat docenten en andere werknemers bij eventuele boventaligheid voorrang hebben bij vacatures elders binnen de OSZG. Gemeenschappelijk OSZG-beleid is ook om het aantal lessen binnen een volledige baan te maximaleren op 25. Ten slotte heeft de OSZG hoofdlijnen van beleid geformuleerd met betrekking tot de functiemix, de gemiddelde inschaling in LB-, LC- en LD-functies, waaraan het personeelsbestand moet voldoen.

6.3 Huidige situatie

Op het Gymnasium Felisenum staat professionele ruimte van de docent centraal. De schoolleiding stuurt minder op de inhoud van het onderwijs, maar wel op de gewenste resultaten. Op het Felisenum zijn de vaksecties in eerste instantie verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Dit doet recht aan de professionaliteit van de docenten en medewerkers.

Op het Felisenum is veel ruimte voor inspraak. De communicatielijnen zijn kort. Er is sprake van een grote mate van flexibiliteit: niet de regels en procedures staan centraal, maar de bereidheid een probleem op te lossen als zich dat voordoet. Kenmerkend is dat de schoolleiding op korte afstand staat van het primaire proces. Daarbij bestaat er binnen de school soms onduidelijkheid over de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. In het algemeen is het Felisenum een school waar medewerkers graag werken en waar ze ook trots op zijn.

6.4 Gesprekscyclus

Jaarlijks wordt met iedere werknemer een functioneringsgesprek gehouden. Het functioneringsgesprek is gericht op de toekomst en heeft tot doel te komen tot afspraken over taken en verantwoordelijkheden voor het komende jaar. Daarbij spelen de onderwerpen professionalisering en ontwikkelmogelijkheden een belangrijke rol.

Conform de CAO vindt eens per vier jaar tevens een formele beoordeling plaats. In dat geval kunnen beslissingen met arbeidsrechtelijke consequenties aan de beoordeling gekoppeld zijn.

Functioneringsgesprekken met personeel in tijdelijke dienst worden binnen negen maanden na aanstelling gehouden. In alle gevallen geldt dat beslissingen van arbeidsrechtelijke aard altijd voorafgegaan worden door een functioneringsgesprek en onderbouwd worden in een beoordeling. Binnen de OSZG zijn op hoofdlijnen afspraken gemaakt over de beoordelingssystematiek, die binnen iedere school nader zijn uitgewerkt.

Ambitie

- In de komende planperiode dient een protocol te worden opgesteld voor de organisatie van de gesprekkencyclus met functionerings- en beoordelingsgesprekken.

6.5 Professionalisering

Docenten en medewerkers worden in de gelegenheid gesteld relevante nascholing op hun vakgebied te volgen. De gevolgde en voorgenomen nascholingsactiviteiten worden tijdens de functioneringsgesprekken aan de orde gesteld. In het functioneringsgesprek komt ook de besteding van de voor professionalisering geormerkte uren aan de orde.

Van een integraal scholingsplan van het Gymnasium Felisenum is tot op heden geen sprake geweest. In de komende planperiode zal als gevolg van de geformuleerde ambities in dit schoolplan een integraal scholingsplan worden opgesteld. Speerpunten daarbij zijn activerende didactiek, gepersonaliseerd leren, ontwikkelen van leerstrategieën en doorlopende leerlijnen. Scholing op dit gebied kan ook worden gerealiseerd met gebruikmaking van reeds aanwezige expertise. Bijvoorbeeld doordat docenten ervaringen met nieuwe vormen van didactiek met elkaar delen.

Daarnaast maakt het Gymnasium Felisenum gebruik van docentcoaches. Dit zijn docenten die zijn opgeleid om collega-docenten te ondersteunen bij hun professionalisering.

Gezien de huidige ontwikkelingen wordt verwacht dat het vrijwillige karakter van het gebruik van het lerarenregister komt te vervallen. Daarom zullen in de komende planperiode alle docenten zich dienen te registreren in het lerarenregister.

Ambitie

- Het opstellen van een integraal scholingsplan met zowel een schoolbrede als een sectiegerichte invulling.
- De docenten zijn geregistreerd in het lerarenregister.

6.6 Nieuwe medewerkers

Voor het vervullen van vacatures wordt in alle gevallen gewerkt met een sollicitatiecommissie die de schoolleiding adviseert met betrekking tot de benoeming van kandidaten. Voor docenten bestaat de

commissie uit de rector of de conrector in samenwerking met de sectievoorzitter van de desbetreffende sectie. Voor vacatures binnen het OOP bestaat de commissie ten minste uit de rector of de conrector en één lid van het OOP.

Het wervings-en selectiebeleid is erop gericht om ook in de toekomst genoeg bevoegde en bekwame docenten aan te kunnen stellen. Om deze reden wenst het Gymnasium Felisenum aan te sluiten bij een netwerk van opleidingsscholen voor de eerstegraads lerarenopleidingen.

Ambitie

- Het Gymnasium Felisenum wordt als opleidingsschool verbonden aan een eerstegraadslerarenopleiding.

Om nieuwe medewerkers te ondersteunen bij hun start in het onderwijs is het nodig hen intensief te begeleiden. Daartoe zijn twee docentcoaches aangesteld die de taak hebben steun en toeverlaat voor de nieuwe docenten te zijn. Vanuit de sectie worden nieuwe docenten vakmatig begeleid door een sectielid dat daartoe wordt aangewezen door de sectievoorzitter. Conform de CAO-VO wordt nieuwe collega's met een eerste reguliere aanstelling in het onderwijs 20 procent onderwijstijdverlichting aangeboden.

6.7 Loopbaanbeleid en functiemix

Het loopbaanbeleid van het Gymnasium Felisenum is gericht op optimale ontplooiing van al zijn werknemers. Dit houdt ten eerste in dat docenten gefaciliteerd worden in professionaliserings- en nascholingsactiviteiten (zie *Professionalisering*) teneinde zich in de breedte en de diepte te ontwikkelen. Ten tweede worden medewerkers zo veel mogelijk in de gelegenheid gesteld een ontwikkeling in de inhoud van hun taken te realiseren. Voor jongere leraren impliceert dit veelal doorgroei van onderbouw- naar bovenbouwklassen en ten slotte examenklassen, voor wat meer ervaren docenten biedt het taakbeleid hiertoe vele mogelijkheden.

De verdeling over LB-, LC- en LD-schalen wordt de komende tijd voornamelijk bepaald door hetgeen is vastgelegd in de functiemixregeling. Tevens wordt rekening gehouden met de financiële kaders die de overheid hiervoor hanteert. Daarnaast is op OSZG-niveau bepaald op welke wijze promotie naar een hogere schaal geregeld is, op voorwaarde van voldoende financiële ruimte binnen de school.

7. Middelen

7.1 Gebouw

Het Gymnasium Felisenum is gelokaliseerd in een karakteristiek, klassiek en goed uitgerust schoolgebouw in een prettige omgeving. In de afgelopen jaren is goed geïnvesteerd in het gebouw waardoor het gebouw voldoende lokalen en faciliteiten biedt. Zo is recentelijk het biologielokaal geheel vernieuwd.

Gebouwen en faciliteiten beschouwen we echter als middelen waarmee we ervoor zorgen dat ons onderwijs de hoge kwaliteit kan houden die wij bieden. Door het karakteristieke karakter van de school ontbreekt het nog aan goed geoutilleerde werkplekken voor docenten waar lessen voorbereid kunnen worden en waar werkoverleg kan plaatsvinden.

Ambitie

- De school kiest ervoor het milieubewustzijn door te voeren in de energievoorziening. Daartoe maakt de school onder andere gebruik van zonnepanelen. Een verdere invulling aan het milieubewustzijn is een blijvend aandachtspunt binnen het gebouw en energiebeheer.

Voor onderhoud van het gebouw is een meerjaren-onderhoudsplan opgesteld.

7.2 ICT in het onderwijs

ICT in het onderwijs is voor het Gymnasium Felisenum een instrument om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. ICT is geen doel op zichzelf, maar een middel. ICT maakt de communicatie tussen leerling, docent en ouders eenvoudiger.

De inzet van ICT in het onderwijs vloeit voort uit de onderwijskundige ambities. Het verder terugdringen van uitstroom in de onderbouw vraagt om maatwerk en gepersonaliseerd leren. Daarbij kan ICT een handig hulpmiddel zijn. Deze toepassingen nopen de school niet tot het gebruik van laptops en tablets in het klaslokaal. De school volgt de ontwikkelingen op het gebied van ICT in het onderwijs met belangstelling, maar ziet vooral uit naar instrumenten om formatieve toetsen te gebruiken als start van een op maat aangeboden individueel leerproces.

De school maakt op dit moment voorzichtig gebruik van de elektronische leeromgeving van Magister. Op dit gebied kan de school zich verder ontwikkelen. De verwachting is dat de school aan het eind van deze schoolplanperiode de ELO van Magister volledig heeft geïmplementeerd. Elk leslokaal is uitgerust met toegang tot het internet. In de openbare ruimten kan gebruik gemaakt worden van het WiFi netwerk.

Ambitie

- De mogelijkheden die Magister biedt als ELO verder onderzoeken en in gebruik nemen ter ondersteuning van het onderwijs.
- Een uitbreiding van het WiFi netwerk tot in de lokalen is een wens van de school voor de toekomst. Dit vraagt echter om aanzienlijke investeringen.

7.3 Schoolveiligheid

In toenemende mate doen zich binnen het VO problemen en incidenten voor waarbij digitale communicatie het medium vormt. Digitaal pesten, onveilig surfgedrag op het internet en onveilig gedrag binnen 'social media', zijn daar voorbeelden van. Daarnaast komt digitale fraude voor. Hoewel het aantal gesignaleerde incidenten op dit vlak op het Gymnasium Felisenum nog zeer beperkt is, dient de school zich te bezinnen op haar verantwoordelijkheid in deze.

Het veiligheidsbeleid is neergelegd in het Schoolveiligheidsplan. Het nauwe contact tussen de scholen onderling en met de politie blijkt heel vruchtbaar te zijn. Dit beleid zal derhalve de komende jaren worden gecontinueerd.

In het kader van veiligheid dient ook de bedrijfshulpverlening (BHV) genoemd te worden. De school heeft een dienst BHV waarin circa 18 personeelsleden meewerken aan een veilige omgeving en aan het ondernemen van directe, adequate actie in geval van ongelukken of calamiteiten. De BHV'ers volgen jaarlijks een (bij)scholingsprogramma.

In het kader van de schoolveiligheid is de gezondheid van leerlingen een aandachtspunt. Het Gymnasium Felisenum is een rookvrije school en kiest ervoor om het roken in en om de school te ontmoedigen. Het gebruik van alcohol door leerlingen is tijdens activiteiten die door de school worden georganiseerd verboden.

Ambitie

- Het vormgeven van beleid rondom digitale veiligheid.
- Het actualiseren van het schoolveiligheidsplan en het instellen van een arbo-commissie.

8. Samenvatting en vervolg

In dit schoolplan zijn op de genoemde kernthema's ambitieuze doelstellingen geformuleerd. Onderstaand worden de hierboven beschreven ambities per kernthema samengevat.

8.1 Leerlingenaantal

1. Het verder terugdringen van de kans op tussentijdse uitstroom van leerlingen.
2. Het investeren in een actieve terugkoppeling van de leeropbrengsten van leerlingen aan toeleverende basisscholen.
3. Het verbeteren van de naamsbekendheid van de school in de regio door te laten zien waar de school trots op is en door de omgeving te betrekken bij de ontwikkelingen binnen de school.

8.2 Identiteit en Imago

4. Het inrichten van een referentiegroep waarin vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven, de overheid, de wetenschap en oud-leerlingen vertegenwoordigd zijn, om de school op een stevige manier te verbinden met de omgeving .
5. Het ontwikkelen van een duurzame relatie met de basisscholen in de regio om te komen tot betere wederzijdse afstemming over de instroom en doorstroom van leerlingen. Een warme overdracht en terugkoppeling van de onderwijsresultaten van de leerlingen van de basisschool aan de betreffende basisschool dragen bij aan die duurzame relatie.
6. Het verder ontwikkelen van alumnibeleid.
7. Het verbinden van het Gymnasium Felisenum aan een eerstegraadslerarenopleiding.

8.3 Pedagogisch-didactische onderwijsvernieuwing

8. Het geven van gerichte feedback aan leerlingen over succesvolle leerstrategieën en het dusdanig inrichten van het onderwijs dat het leerlingen stimuleert te reflecteren op hun eigen leerstrategie.
9. Het inzetten van meer activerende didactiek tijdens de lessen met als doel het eigenaarschap voor het leerproces in toenemende mate bij de leerling te leggen.
10. Het bevorderen van flexibiliteit in het curriculum doordat leerlingen die voldoende eigenaarschap laten zien in de gelegenheid worden gesteld een aantal lessen per week naar eigen inzicht in te vullen.
11. Het verder integreren van vaardigheden als creativiteit, kritisch denken, ICT-geletterdheid, sociale vaardigheden, probleemoplossend vermogen en communicatie in de bestaande vakken.
12. Het aan de inhoud verbinden van de vaardigheden die leerlingen nodig hebben in het werken met computers. Het aanleren van deze vaardigheden wordt ondergebracht bij de reguliere vakken.
13. Het in de komende periode aanbieden van het Goethe-examen voor het vak Duits.
14. Het inhoudelijk invullen van de invaluren in de onderbouw door de docent die tijdens het invaluur waarneemt. De studiewijzer van de leerlingen is daarbij leidend.

15. Het ontwikkelen van leerstrategieën in de onderbouw en aandacht voor inzichten rondom studievaardigheden.
16. Het vaststellen van eventuele tekortkomingen in basisvaardigheden (taal, rekenen en studievaardigheid) van de leerlingen en daar een vervolgprogramma aan verbinden.
17. Het beter in kaart brengen van de studiebelasting. Een duidelijke planning in de vorm van studiewijzers voor elk van de afzonderlijke vakken en de afstemming tussen die vakken is een noodzakelijke voorwaarde voor het aanleren van een goede planning door leerlingen en voor het monitoren van de studiebelasting voor leerlingen.
18. Het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn, ter voorbereiding op het onderzoek benodigd voor het profielwerkstuk, of de bestaande leerlijn op het gebied van onderzoeksvaardigheden verbeteren voor zowel de alpha-, bèta- als gammavakken.
19. Het besteden van extra aandacht aan studievaardigheden en het 'leren leren'. De mentoren ontwikkelen een doorlopende leerlijn op dit gebied met als doel leerlingen beter te ondersteunen in de aanpak van hun studie.
20. Het verder vorm in inhoud geven aan het internationaliseringbeleid in het huidige curriculum. Met name bij de klassieke talen, de moderne vreemde talen, aardrijkskunde en geschiedenis is de internationale context van belang.
21. Het (door een nieuw te vormen commissie onderwijs) starten met het verkennen van de mogelijkheden voor gepersonaliseerd leren onder andere met behulp van ICT, op een wijze die past bij de school, met als doel de verantwoordelijkheid voor het leerproces nadrukkelijker bij de leerling te leggen en daarmee de motivatie van leerlingen te verhogen.
22. Het bieden van de vrijheid en de mogelijkheid tot een individuele aanpak aan leerlingen met verschillende leerstijlen en leersnelheden. Gebruik maken van activerende didactiek is een belangrijk instrument bij de invulling hiervan.
23. Het onderzoeken in hoeverre het instrument van formatief toetsen kan worden ingezet in het leerproces, waarbij formatief toetsen wordt gezien als startpunt van het leerproces. Het resultaat van een toets vormt daarbij de opdracht voor verder leren.
24. Het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen in het bijzonder op het gebied van studievaardigheden en onderzoeksvaardigheden.

8.4 Vitaliteit van de organisatie

25. Het in beginsel vervangen van tussenuren die ontstaan als gevolg van lesuitval door (zelf)studie-uren. Studiewijzers zijn leidend voor de werkzaamheden die de leerlingen uitvoeren.
26. Het in het scholingsplan opnemen van gerichte activiteiten die docenten ondersteunen bij het voorbereiden van de leerlingen op toenemende zelfstandigheid.
27. Het structureren en samenvoegen van de bestaande onderdelen van de kwaliteitszorg in het kwaliteitszorgplan waarin de verschillende cycli met hun actoren en ondersteunende instrumenten staan. Het kwaliteitszorgplan moet een praktische handreiking zijn bij het verbeteren en borgen van de kwaliteit. Het consequent gebruik maken van de PDCA-cyclus, draagt bij aan de lerende organisatie.
28. Het doormaken van een ontwikkeling als lerende organisatie, waarin de kwaliteit van de werkzaamheden geborgd wordt vanuit functie- en taakbeschrijvingen. Daarbij is er continue aandacht voor onderlinge samenwerking en teamvorming.
29. Het definiëren van onderwijslogistieke processen en het herhalen van processen die goed lijken te werken. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn gedefinieerd en er

is sprake van een beheerst proces. De interne focus is gericht op het onderwijsrendement, beheersing van kosten en efficiency.

30. Het opstellen van leerplannen door de vaksecties. Deze leerplannen worden opgesteld voor een periode van zes schooljaren en jaarlijks door de vaksectie bijgesteld. Het leerplan wordt eens per drie jaar besproken met en goedgekeurd door de schoolleiding.
31. Het ontwikkelen van een programma om het onderpresteren (bij hoogbegaafdheid) tegen te gaan.
32. Het in de komende planperiode opstellen van een protocol voor de organisatie van de gesprekkencyclus met functionerings- en beoordelingsgesprekken.
33. Het opstellen van een integraal scholingsplan met zowel een schoolbrede als een sectiegerichte invulling.
34. Het realiseren van registratie van de docenten zijn in het lerarenregister.
35. Het milieubewustzijn doorvoeren in de energievoorziening. Daartoe maakt de school o.a. gebruik van zonnepanelen. Een verdere invulling aan het milieubewustzijn is een blijvend aandachtspunt binnen het gebouw en energiebeheer.
36. Het verder onderzoeken en in gebruik nemen van de mogelijkheden die Magister biedt als ELO, ter ondersteuning van het onderwijs.
37. Het uitbreiden van het WiFi netwerk tot in de lokalen is een wens van de school voor de toekomst. Dit vraagt echter om aanzienlijke investeringen.
38. Het vormgeven van beleid rondom digitale veiligheid.
39. Het actualiseren van het schoolveiligheidsplan en het instellen van een arbo-commissie.

8.5 Vervolg

Op grond van de genoemde kernthema's en de bijbehorende ambities zal een nadere uitwerking moeten plaatsvinden. In dit schoolplan is vastgesteld wat de school in de komende periode te doen staat. In een nader uit te werken plan van aanpak zal beschreven worden op welke wijze deze ambities gerealiseerd worden.

Per kernthema wordt een werkgroep ingesteld die de nadere uitwerking en de realisatie van de genoemde ambities ter hand zal nemen.